

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องพฤติกรรมการบริโภคและการออมของครูที่มีหนี้สินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากข้าราชการครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดลำพูนที่มีหนี้สินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด ในช่วงเดือนกรกฎาคม ถึง กันยายน 2555 จำนวน 362 คน โดยผลการศึกษาสามารถนำเสนอได้เป็น 4 ส่วน ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างครูที่มีหนี้สิน

จากการศึกษาข้อมูลด้านสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 362 คน ซึ่งประกอบด้วย ตำแหน่ง เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส จำนวนบุตร จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ รายได้ และทรัพย์สิน มีผลการศึกษาดังตารางที่ 4.1 ดังต่อไปนี้

1) ตำแหน่ง โดยตำแหน่งของครูจะแบ่งตามระดับขั้นของเงินเดือนที่ได้รับในแต่ละเดือน ซึ่งเรียงลำดับจากครูผู้ช่วย ซึ่งมีระดับขั้นเงินเดือนต่ำที่สุด จากนั้นเรียงตามลำดับ ดังนี้คือ ครู คศ.1 ครู คศ.2 ครู คศ.3 และครู คศ.4 ตามลำดับ และจากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีตำแหน่งครูและบุคลากรทางการศึกษาอันดับ 3 (คศ.3) จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 56.91 รองลงมา คือ ตำแหน่งครูและบุคลากรทางการศึกษาอันดับ 2 (คศ.2) มีจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 27.07 ส่วนตำแหน่งครูและบุคลากรทางการศึกษาอันดับ 1 (คศ.1) มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 14.36 และครูผู้ช่วยมีจำนวนน้อยที่สุด คือ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.66

2) เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 248 คน และเพศชายจำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 68.51 และ 31.49 ตามลำดับ

3) อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 55.25 รองลงมา มีอายุ 41 - 50 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 18.78 ส่วนอายุ 31 - 40 ปี มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 14.37 และจำนวนน้อยที่สุด คือ อายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 11.60 โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 47 ปี

4) **ระดับการศึกษา** พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 306 คน คิดเป็นร้อยละ 84.53 รองลงมามีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 13.81 ส่วนการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงมีน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.66

5) **สถานภาพการสมรส** พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสจำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 66.85 รองลงมามีสถานภาพโสด จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 23.48 หย่าจำนวน 20 คน และหม้ายจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.53 และ 4.14 ตามลำดับ

6) **จำนวนบุตร** พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีบุตร 1 - 2 คน จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 61.05 รองลงมาไม่มีบุตร จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 29.56 และน้อยที่สุดคือ มีบุตร 3 - 4 คน จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 9.39 โดยจำนวนบุตรเฉลี่ยเท่ากับ 2 คน

7) **จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ** พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีผู้ที่อยู่ในอุปการะ จำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 66.85 รองลงมามีผู้ที่อยู่ในอุปการะ 1 - 2 คน จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 25.97 และมีผู้ที่อยู่ในอุปการะมากกว่า 5 คนขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.76 และจำนวนผู้อุปการะเฉลี่ยเท่ากับ 1 คน

8) **รายได้รวมต่อครอบครัวต่อเดือน** พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้รวมมากกว่า 55,000 บาทต่อเดือน จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 47.24 รองลงมามีรายได้รวม 35,001 - 55,000 บาทต่อเดือน จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 27.90 โดยมีรายได้รวมต่ำสุดเท่ากับ 8,340 บาทต่อเดือน สูงสุดเท่ากับ 165,000 บาทต่อเดือน และเฉลี่ยเท่ากับ 57,806.59 บาทต่อเดือน โดยรายได้รวมนี้สามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ รายได้ประจำ รายได้เสริม และรายได้อื่นๆ มีผลการศึกษาดังต่อไปนี้

8.1) **รายได้ประจำ** พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ประจำ 20,001 - 30,000 บาทต่อเดือน เป็นส่วนใหญ่ จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 52.48 รองลงมามีรายได้ 10,001 - 20,000 บาทต่อเดือน จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 29.01 โดยมีรายได้ประจำเฉลี่ยเท่ากับ 37,209.09 บาทต่อเดือน

8.2) **รายได้เสริม** เช่น จากการทำเกษตรกรรม ค้าขาย เป็นต้น มีจำนวน 90 คนจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนใหญ่มีรายได้เสริม 3,001 - 6,000 บาทต่อเดือน จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 51.11 รองลงมามีรายได้มากกว่า 9,001 บาทต่อเดือน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 รายได้เสริมเฉลี่ยเท่ากับ 9,722.22 บาทต่อเดือน

8.3) รายได้อื่นๆ เช่น เงินจากบุตรหลาน บ้านเช่า บริการให้เช่าที่จอดรถ ให้เช่าที่ดิน ดอกเบี้ยจากการให้กู้เงิน เป็นต้น มีอยู่จำนวน 74 คนจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนใหญ่มีรายได้ 5,001 - 10,000 บาทต่อเดือน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 40.54 รองลงมา มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 27.03 โดยรายได้อื่นๆ เฉลี่ยเท่ากับ 10,571.43 บาทต่อเดือน

9) **ทรัพย์สินรวมต่อครอบครัว** พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทรัพย์สินรวมมูลค่า 1,000,001 - 3,000,000 บาท จำนวน 199 คนคิดเป็นร้อยละ 54.97 รองลงมา มีทรัพย์สินรวมต่ำกว่า 1,000,000 บาท จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 18.79 โดยมีมูลค่าทรัพย์สินต่ำสุดเท่ากับ 50,000 บาท มูลค่าสูงสุดเท่ากับ 10,000,000 บาท และมูลค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2,554,613 บาท โดยสามารถจำแนกทรัพย์สินรวมออกเป็น 4 ประเภท คือ บ้านอาคารและที่ดิน ยานพาหนะ ทองคำ อัญมณี และทรัพย์สินอื่นๆ มีผลการศึกษาดังต่อไปนี้

9.1) ทรัพย์สินประเภทบ้าน อาคารและที่ดิน พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างที่มีทรัพย์สินประเภทนี้จำนวน 322 คน ส่วนใหญ่มีมูลค่าทรัพย์สินตั้งแต่ 1,000,001 – 2,000,000 บาท จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 43.79 รองลงมา มีมูลค่า 2,000,001 – 3,000,000 บาท จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 27.64 มูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ยเท่ากับ 1,902,597 บาท

9.2) ทรัพย์สินประเภทยานพาหนะ มีจำนวน 352 คนจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนใหญ่มีมูลค่าทรัพย์สินตั้งแต่ 500,001 - 1,000,000 บาท จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 51.98 รองลงมา มีมูลค่าต่ำกว่า 500,000 บาท จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 มูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ยเท่ากับ 570,150 บาท

9.3) ทรัพย์สินประเภททองคำ อัญมณี จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีจำนวน 143 คนที่มีทรัพย์สินประเภทนี้ ส่วนใหญ่มีมูลค่าต่ำกว่า 50,000 บาท จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 37.76 รองลงมา มีมูลค่าตั้งแต่ 50,001 - 100,000 บาท จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 35.66 มูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ยเท่ากับ 61,630.17 บาท

9.4) ทรัพย์สินอื่นๆ เช่น เงินสด เป็นต้น มีจำนวน 82 คนจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนใหญ่มีมูลค่าตั้งแต่ 10,001 - 50,000 บาท จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 58.54 รองลงมา มีมูลค่า 50,001 - 100,000 บาท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 23.17 โดยมีมูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ยเท่ากับ 20,235.83 บาท

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1) ตำแหน่ง		
• ครูผู้ช่วย	6	1.66
• ครู คศ.1	52	14.36
• ครู คศ.2	98	27.07
• ครู คศ.3	206	56.91
• อื่นๆ	-	-
• รวม	362	100.00
2) เพศ		
• ชาย	114	31.49
• หญิง	248	68.51
• รวม	362	100.00
3) อายุ		
• ไม่เกิน 30 ปี	42	11.60
• 31 – 40 ปี	52	14.37
• 41 – 50 ปี	68	18.78
• มากกว่า 50 ปี	200	55.25
• รวม	362	100.00
Max = 60, Min = 27, Mean = 47		
4) ระดับการศึกษา		
• อนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	6	1.66
• ปริญญาตรี	306	84.53
• สูงกว่าปริญญาตรี	50	13.81
• อื่นๆ	-	-
• รวม	362	100.00

ตาราง 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5) สถานภาพ		
• โสด	85	23.48
• สมรส	242	66.85
• หย่า	20	5.53
• หม้าย	15	4.14
• รวม	362	100.00
6) จำนวนบุตร		
• ไม่มีบุตร	107	29.56
• 1 – 2 คน	221	61.05
• 3 – 4 คน	34	9.39
• มากกว่า 4 คน	-	-
• รวม	362	100.00
Max = 4 , Min = 0 , Mean = 2		
7) จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ		
• ไม่มี	242	66.85
• 1 – 2 คน	94	25.97
• 3 – 4 คน	16	4.42
• 5 คนขึ้นไป	10	2.76
• รวม	362	100.00
Max = 5 , Min = 0 , Mean = 1		
8) รายได้รวมต่อครอบครัวต่อเดือน (บาท/เดือน)		
• ต่ำกว่า 15,000	32	8.84
• 15,001 – 35,000	58	16.02
• 35,001 – 55,000	101	27.90
• มากกว่า 55,000	171	47.24
• รวม	362	100.00
Max = 165,000 , Min = 8,340 , Mean = 57,806.59		

ตาราง 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
8.1) รายได้ประจำ (บาท/เดือน)		
- ต่ำกว่า 10,000	6	1.66
- 10,001 – 20,000	105	29.01
- 20,001 – 30,000	190	52.48
- มากกว่า 30,001	61	16.85
- รวม	362	100.00
Max = 65,000 , Min = 8,340 , Mean= 37,209.09		
8.2) รายได้เสริม (บาท/เดือน)		
- ต่ำกว่า 3,000	10	11.11
- 3,001 – 6,000	46	51.11
- 6,001 – 9,000	16	17.78
- มากกว่า 9,001	18	20.00
- รวม	90	100.00
Max = 100,000 , Min = 1,000 , Mean = 9,722.22		
8.3) รายได้อื่นๆ (บาท/เดือน)		
- ต่ำกว่า 5,000	20	27.03
- 5,001 – 10,000	30	40.54
- 15,001 – 20,000	15	20.27
- มากกว่า 20,001	9	12.16
- รวม	74	100.00
Max = 50,000 , Min = 1,500 , Mean = 10,571.43		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
9) ทรัพย์สินรวมต่อครอบครัว <ul style="list-style-type: none"> • ต่ำกว่า 1,000,000 บาท • 1,000,001 – 3,000,000 บาท • 3,000,001 – 5,000,000 บาท • มากกว่า 5,000,000 บาท • รวม <p>Max = 10,000,000 , Min = 50,000 , Mean = 2,554,613</p>	<p>68</p> <p>199</p> <p>57</p> <p>38</p> <p>362</p>	<p>18.78</p> <p>54.97</p> <p>15.75</p> <p>10.50</p> <p>100.00</p>
9.1) บ้าน อาคารและที่ดิน <ul style="list-style-type: none"> - ต่ำกว่า 1,000,000 บาท - 1,000,001 – 2,000,000 บาท - 2,000,001 – 3,000,000 บาท - มากกว่า 3,000,000 บาท - รวม <p>Max = 5,500,000 , Min = 20,000 , Mean = 1,902,597</p>	<p>82</p> <p>141</p> <p>89</p> <p>10</p> <p>322</p>	<p>25.46</p> <p>43.79</p> <p>27.64</p> <p>3.11</p> <p>100.00</p>
9.2) ยานพาหนะ <ul style="list-style-type: none"> - ต่ำกว่า 500,000 บาท - ตั้งแต่ 500,001 – 1,000,000 บาท - ตั้งแต่ 1,000,001 – 2,000,000 บาท - มากกว่า 2,000,000 บาท - รวม <p>Max = 3,800,000 , Min = 20,000 , Mean = 570,150</p>	<p>110</p> <p>183</p> <p>51</p> <p>7</p> <p>352</p>	<p>31.25</p> <p>51.98</p> <p>14.49</p> <p>1.98</p> <p>100.00</p>
9.3) ทองคำ อัญมณี <ul style="list-style-type: none"> - ต่ำกว่า 50,000 บาท - 50,001 – 100,000 บาท - 100,001 – 200,000 บาท - มากกว่า 200,000 บาท - รวม <p>Max = 1,000,000 , Min = 10,000 , Mean = 61,630.17</p>	<p>54</p> <p>51</p> <p>24</p> <p>14</p> <p>143</p>	<p>37.76</p> <p>35.66</p> <p>16.78</p> <p>9.79</p> <p>100.00</p>

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
9.4) ทรัพย์สินอื่นๆ		
- ต่ำกว่า 10,000 บาท	11	13.41
- ตั้งแต่ 10,001 – 50,000 บาท	48	58.54
- ตั้งแต่ 50,001 – 100,000 บาท	19	23.17
- มากกว่า 100,000 บาท	4	4.88
- รวม	82	100.00
Max = 150,000 , Min = 5,000 , Mean = 20,235.83		

ที่มา : จากการศึกษา

โครงสร้างด้านรายได้ของครัวเรือนในภาพรวม

รายได้โดยรวมต่อเดือนของครอบครัวกลุ่มตัวอย่าง สามารถจำแนกได้เป็น รายได้ประจำ รายได้เสริม และรายได้อื่นๆ และนอกจากนี้ยังสามารถ จำแนกได้เป็นรายได้สูงสุด รายได้ต่ำสุด และรายได้เฉลี่ย ตามประเภทของรายได้ ดังต่อไปนี้

จำแนกตามรายได้ประจำสูงสุดเท่ากับ 65,000 บาทต่อเดือน รายได้ประจำต่ำสุดเท่ากับ 8,340 บาทต่อเดือน รายได้ประจำเฉลี่ยเท่ากับ 37,209.09 บาทต่อเดือน

จำแนกตามรายได้เสริม พบว่า รายได้เสริมสูงสุดเท่ากับ 100,000 บาทต่อเดือน ส่วนรายได้เสริมต่ำสุดเท่ากับ 1,000 บาท และรายได้เสริมเฉลี่ยเท่ากับ 9,722.22 บาท

จำแนกตามรายได้อื่นๆ พบว่า รายได้อื่นๆ สูงสุดเท่ากับ 50,000 บาท รายได้อื่นๆ ต่ำสุดเท่ากับ 1,500 บาท และรายได้อื่นๆ เฉลี่ยเท่ากับ 10,571.43 บาท ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงรายได้สูงสุด รายได้ต่ำสุด และรายได้เฉลี่ยจำแนกตามประเภทของรายได้ของครอบครัวกลุ่มตัวอย่าง

ประเภทของรายได้	รายได้สูงสุด (บาท/เดือน)	รายได้ต่ำสุด (บาท/เดือน)	รายได้เฉลี่ย (บาท/เดือน)
รายได้ประจำ	65,000	8,340	37,209.09
รายได้เสริม	100,000	1,000	9,722.22
รายได้อื่นๆ	50,000	1,500	10,571.43

ที่มา : จากการศึกษา

4.2 พฤติกรรมการบริโภคและการออมด้านต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่างครูที่มีหนี้สิน

ในการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคและการออมของครูที่มีหนี้สินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการบริโภคและการออมในด้านต่างๆ รวมถึงพฤติกรรมการบริโภคต่อรายได้ พฤติกรรมการออมต่อรายได้ และการจัดสรรรายได้เพื่อการใช้จ่ายในครอบครัว โดยได้ผลการศึกษาดังต่อไปนี้

4.2.1 ค่าใช้จ่ายต่อเดือนในด้านต่างๆ ของครอบครัวกลุ่มตัวอย่างครูที่มีหนี้สิน

จากการศึกษาค่าใช้จ่ายต่อเดือนในด้านต่างๆ ของครอบครัวกลุ่มตัวอย่างจำนวน 362 ครอบครัว ซึ่งค่าใช้จ่ายนี้เป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่รวมค่าใช้จ่ายด้านการชำระหนี้ โดยจำแนกค่าใช้จ่ายออกเป็น 10 ด้าน ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านอาหาร ด้านเสื้อผ้า ด้านการเดินทาง ด้านสาธารณูปโภค ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการใช้จ่ายส่วนตัวและสันทนาการ ด้านสังคม ด้านการศึกษา และด้านอื่นๆ มีผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1) ด้านที่อยู่อาศัย เช่น ค่าเช่าบ้าน เป็นต้น จากการศึกษาพบว่า ครอบครัวที่มีค่าใช้จ่ายทางด้านที่อยู่อาศัยมีจำนวน 161 ครอบครัว ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 5,000 และ 5,001 - 10,000 บาทต่อเดือน จำนวนเท่ากัน คือ 40 ครอบครัว โดยแต่ละช่วงค่าใช้จ่ายคิดเป็นร้อยละ 24.84 รองลงมามีค่าใช้จ่าย 15,001 - 20,000 บาทต่อเดือน จำนวน 33 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 20.50 โดยมีค่าใช้จ่ายต่ำสุดเท่ากับ 1,000 บาทต่อเดือน สูงสุดเท่ากับ 25,000 บาทต่อเดือน และเฉลี่ยเท่ากับ 5,958.01 บาทต่อเดือน แสดงได้ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัย

ค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัย (บาท/เดือน)	จำนวน (ครอบครัว)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000	40	24.84
5,001 - 10,000	40	24.84
10,001 - 15,000	27	16.77
15,001 - 20,000	33	20.50
มากกว่า 20,000	21	13.04
รวม	161	100.00
สูงสุด = 25,000 บาท ต่ำสุด = 1,000 บาท เฉลี่ย = 5,958.01 บาท		

ที่มา : จากการศึกษา

2) **ด้านอาหาร** จากการศึกษาพบว่า ครอบครัวที่มีค่าใช้จ่ายด้านอาหาร มีอยู่จำนวน 359 ครอบครัว ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายอยู่ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาทต่อเดือน จำนวน 176 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 49.03 รองลงมามีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน จำนวน 101 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 28.13 โดยมีค่าใช้จ่ายต่ำสุดเท่ากับ 800 บาทต่อเดือน สูงสุดเท่ากับ 21,000 บาทต่อเดือน และเฉลี่ยเท่ากับ 8,977.62 บาทต่อเดือน แสดงได้ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามค่าใช้จ่ายด้านอาหาร

ค่าใช้จ่ายด้านอาหาร (บาท/เดือน)	จำนวน (ครอบครัว)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000	101	28.13
5,001 - 10,000	176	49.03
10,001 - 15,000	39	10.86
15,001 - 20,000	40	11.14
มากกว่า 20,000	3	0.83
รวม	359	100.00
สูงสุด = 21,000 บาท ต่ำสุด = 800 บาท เฉลี่ย = 8,977.62 บาท		

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 3 คนไม่ได้ระบุค่าใช้จ่ายด้านอาหาร

3) **ด้านเสื้อผ้า** จากการศึกษา พบว่า ครอบครัวที่มีค่าใช้จ่ายทางด้านเสื้อผ้ามีอยู่จำนวน 311 ครอบครัว ส่วนใหญ่จะมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 2,000 บาทต่อเดือน จำนวน 231 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 74.28 รองลงมามีค่าใช้จ่าย 2,001 - 4,500 บาทต่อเดือน จำนวน 41 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 13.18 โดยมีค่าใช้จ่ายต่ำสุดเท่ากับ 500 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายสูงสุดเท่ากับ 10,000 บาทต่อเดือน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเท่ากับ 1,762.98 บาทต่อเดือน แสดงได้ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามค่าใช้จ่ายด้านเสื้อผ้า

ค่าใช้จ่ายด้านเสื้อผ้า (บาท/เดือน)	จำนวน (ครอบครัว)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 2,000	231	74.28
2,001 - 4,500	41	13.18
4,501 - 7,000	33	10.61
7,001 - 9,500	0	0.00
มากกว่า 9,500	6	1.93
รวม	311	100.00
สูงสุด = 10,000 บาท ต่ำสุด = 500 บาท เฉลี่ย = 1,762.98 บาท		

ที่มา : จากการศึกษา

4) ด้านการเดินทาง ได้แก่ ค่าโดยสาร ค่าน้ำมันรถ เป็นต้น จากการศึกษา พบว่าครอบครัวที่มีค่าใช้จ่ายทางด้านการเดินทางมีจำนวน 352 ครอบครัว ส่วนใหญ่จะมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน จำนวน 261 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 74.15 รองลงมามีค่าใช้จ่ายอยู่ในช่วง 5,001 - 10,000 บาทต่อเดือน จำนวน 55 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 15.63 โดยมีค่าใช้จ่ายต่ำสุดเท่ากับ 500 บาทต่อเดือน สูงสุดเท่ากับ 25,000 บาทต่อเดือน และเฉลี่ยเท่ากับ 4,963.26 บาทต่อเดือน แสดงได้ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามค่าใช้จ่ายด้านการเดินทาง

ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทาง (บาท/เดือน)	จำนวน (ครอบครัว)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000	261	74.15
5,001-10,000	55	15.63
10,001 -15,000	15	4.26
15,001-20,000	16	4.55
มากกว่า 20,000	5	1.42
รวม	352	100.00
สูงสุด = 25,000 บาท ต่ำสุด = 500 บาท เฉลี่ย = 4,963.26 บาท		

ที่มา : จากการศึกษา

5) ด้านสาธารณูปโภค ได้แก่ ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้าและค่าโทรศัพท์ เป็นต้น จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 362 ครอบครัว ส่วนใหญ่จะมีค่าใช้จ่ายอยู่ระหว่าง 1,001 - 3,000 บาทต่อเดือน จำนวน 210 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 58.01 รองลงมามีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 1,000 บาทต่อเดือน จำนวน 98 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 27.07 โดยมีค่าใช้จ่ายต่ำสุดเท่ากับ 500 บาทต่อเดือน สูงสุดเท่ากับ 10,000 บาทต่อเดือน และเฉลี่ยเท่ากับ 2,210.08 บาทต่อเดือน แสดงได้ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามค่าใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภค

ค่าใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภค (บาท/เดือน)	จำนวน (ครอบครัว)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,000	98	27.07
1,001 - 3,000	210	58.01
3,001 - 5,000	38	10.50
5,001 - 7,000	13	3.59
มากกว่า 7,000	3	0.83
รวม	362	100.00
สูงสุด = 10,000 บาท ต่ำสุด = 500 บาท เฉลี่ย = 2,210.08 บาท		

ที่มา : จากการศึกษา

6) ด้านการรักษาพยาบาล พบว่า ครอบครัวที่มีค่าใช้จ่ายทางด้านการรักษาพยาบาล มีจำนวน 168 ครอบครัว ถึงแม้ว่าข้าราชการครูสามารถเบิกค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาลได้ แต่ก็ยังมีข้อจำกัดตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล ดังนั้นหากข้าราชการครูไปใช้บริการด้านการรักษาพยาบาลต่างๆ ไปที่นอกเหนือจากที่กระทรวงการคลังกำหนดจึงต้องมีการจ่ายค่ารักษาพยาบาลด้วยตนเอง โดยส่วนใหญ่จะมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 1,000 บาทต่อเดือน จำนวน 96 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมามีค่าใช้จ่าย 1,001 - 3,000 บาทต่อเดือน จำนวน 37 ครอบครัว คิดเป็น ร้อยละ 22.02 โดยมีค่าใช้จ่ายต่ำสุดเท่ากับ 200 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายสูงสุดเท่ากับ 10,000 บาทต่อเดือน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเท่ากับ 1,021.41 บาทต่อเดือน แสดงได้ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาล

ค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาล (บาท/เดือน)	จำนวน (ครอบครัว)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,000	96	57.14
1,001 - 3,000	37	22.02
3,001 - 5,000	24	14.29
5,001 - 7,000	3	1.79
มากกว่า 7,000	8	4.76
รวม	168	100.00
สูงสุด = 10,000 บาท ต่ำสุด = 200 บาท เฉลี่ย = 1,021.41 บาท		

ที่มา : จากการศึกษา

7) ด้านการใช้จ่ายส่วนตัวและสันตนาการ ได้แก่ การท่องเที่ยวและบันเทิง โดยจากการศึกษา พบว่า ครอบครัวที่มีค่าใช้จ่ายทางด้านการใช้จ่ายส่วนตัวและสันตนาการ มีจำนวน 322 ครอบครัว ส่วนใหญ่จะมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 2,000 บาทต่อเดือน จำนวน 143 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 44.41 รองลงมา มีค่าใช้จ่าย 2,001 - 4,000 บาทต่อเดือน จำนวน 73 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 22.67 โดยมีค่าใช้จ่ายต่ำสุดเท่ากับ 500 บาทต่อเดือน สูงสุดเท่ากับ 18,000 บาทต่อเดือน และเฉลี่ยเท่ากับ 3,420.72 บาทต่อเดือน แสดงได้ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามค่าใช้จ่ายส่วนตัวและสันตนาการ

ค่าใช้จ่ายส่วนตัวและสันตนาการ (บาท/เดือน)	จำนวน (ครอบครัว)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 2,000	143	44.41
2,001 - 4,000	73	22.67
4,001 - 6,000	59	18.32
6,001 - 8,000	3	0.93
มากกว่า 8,000	44	13.66
รวม	322	100.00
สูงสุด = 18,000 บาท ต่ำสุด = 500 บาท เฉลี่ย = 3,420.72 บาท		

ที่มา : จากการศึกษา

8) ด้านสังคม ได้แก่ การบริจาค งานศพ งานแต่งงาน ทำบุญ ฯลฯ จากการศึกษา พบว่า ครอบครัวที่มีค่าใช้จ่ายทางด้านสังคม มีจำนวน 334 ครอบครัว ส่วนใหญ่จะมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 1,000 บาทต่อเดือน จำนวน 192 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 57.49 รองลงมามีค่าใช้จ่าย 1,001 - 2,000 บาทต่อเดือน จำนวน 101 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 30.24 โดยมีค่าใช้จ่ายต่ำสุดเท่ากับ 200 บาทต่อเดือน สูงสุดเท่ากับ 10,000 บาทต่อเดือน และเฉลี่ยเท่ากับ 1,388.12 บาทต่อเดือน แสดงได้ดังตารางที่ 4.10 ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามค่าใช้จ่ายด้านสังคม

ค่าใช้จ่ายด้านสังคม (บาท/เดือน)	จำนวน (ครอบครัว)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,000	192	57.49
1,001 - 2,000	101	30.24
2,001 - 3,000	26	7.78
3,001 - 4,000	6	1.80
มากกว่า 4,000	9	2.69
รวม	334	100.00
สูงสุด = 10,000 บาท ต่ำสุด = 200 บาท เฉลี่ย = 1,388.12 บาท		

ที่มา : จากการศึกษา

9) ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา ได้แก่ การศึกษาบุตรหลานหรือการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างเอง เป็นต้น จากการศึกษา พบว่าครอบครัวที่มีค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา มีจำนวน 173 ครอบครัว ส่วนใหญ่จะมีค่าใช้จ่ายอยู่ระหว่าง 3,001 - 6,000 บาทต่อเดือน จำนวน 52 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 30.06 รองลงมามีค่าใช้จ่าย 2 ช่วง ที่มีจำนวนเท่ากัน คือ 44 ครอบครัว คือ ช่วงค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 3,000 บาทต่อเดือน และมากกว่า 12,000 บาทต่อเดือน โดยในแต่ละช่วงคิดเป็นร้อยละ 25.43 โดยมีค่าใช้จ่ายต่ำสุดเท่ากับ 500 บาทต่อเดือน สูงสุดเท่ากับ 30,000 บาทต่อเดือน และเฉลี่ยเท่ากับ 5,317.45 บาทต่อเดือน แสดงได้ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา

ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา (บาท/เดือน)	จำนวน (ครอบครัว)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 3,000	44	25.43
3,001 - 6,000	52	30.06
6,001 - 9,000	4	2.31
9,001 - 12,000	29	16.76
มากกว่า 12,000	44	25.43
รวม	173	100.00
สูงสุด = 30,000 บาท ต่ำสุด = 500 บาท เฉลี่ย = 5,317.45 บาท		

ที่มา : จากการศึกษา

10) ค่าใช้จ่ายด้านอื่นๆ ได้แก่ ค่าเลี้ยงสัตว์ ค่าประกันชีวิต ค่าสมาชิกสมาคมต่างๆ และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด เป็นต้น จากการศึกษา พบว่า ครอบครัวที่มีค่าใช้จ่ายอื่นๆ มีอยู่จำนวน 111 ครอบครัว ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายอยู่ในช่วง 1,001 - 2,000 บาทต่อเดือน จำนวน 40 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 36.04 รองลงมา มีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 1,000 บาทต่อเดือน จำนวน 32 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 28.83 โดยมีค่าใช้จ่ายต่ำสุดเท่ากับ 500 บาทต่อเดือน สูงสุดเท่ากับ 5,000 บาทต่อเดือน และเฉลี่ยเท่ากับ 721.66 บาทต่อเดือน แสดงได้ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามค่าใช้จ่ายด้านอื่นๆ

ค่าใช้จ่ายด้านอื่นๆ (บาท/เดือน)	จำนวน (ครอบครัว)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,000	32	28.83
1,001 - 2,000	40	36.04
2,001 - 3,000	6	5.41
3,001 - 4,000	15	13.51
มากกว่า 4,000	18	16.22
รวม	111	100.00
สูงสุด = 5,000 บาท ต่ำสุด = 500 บาท เฉลี่ย = 721.66 บาท		

ที่มา : จากการศึกษา

12) ค่าใช้จ่ายรวมของครอบครัวต่อเดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 362 ครอบครัว ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายรวม 15,001 - 35,000 บาทต่อเดือน จำนวน 147 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 40.61 รองลงมา มีค่าใช้จ่ายรวม 35,001 - 55,000 บาทต่อเดือน จำนวน 109 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 30.11 ค่าใช้จ่ายรวมต่ำสุดเท่ากับ 8,500 บาทต่อเดือน สูงสุดเท่ากับ 123,000 บาทต่อเดือน และค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ยเท่ากับ 35,741.31 บาทต่อเดือน ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่รวมค่าใช้จ่ายในการชำระหนี้ แสดงได้ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนตามค่าใช้จ่ายรวมของครอบครัวต่อเดือน

ค่าใช้จ่ายรวม (บาท/เดือน)	จำนวน (ครอบครัว)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 15,000	54	14.92
15,001 – 35,000	147	40.61
35,001 – 55,000	109	30.11
มากกว่า 55,001	52	14.36
รวม	362	100.00
สูงสุด = 123,000 บาท ต่ำสุด = 8,500 บาท เฉลี่ย = 35,741.31 บาท		

ที่มา : จากการศึกษา

โครงสร้างด้านค่าใช้จ่ายของครัวเรือนในภาพรวม

ค่าใช้จ่ายต่อเดือนในด้านต่างๆ ของครอบครัวกลุ่มตัวอย่าง สามารถจำแนกได้เป็นค่าใช้จ่ายสูงสุด ค่าใช้จ่ายต่ำสุด และค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ตามประเภทของค่าใช้จ่าย ดังตารางที่ 4.14

โดยค่าใช้จ่ายเฉลี่ยด้านค่าอาหารมีมูลค่าสูงสุดเท่ากับ 8,977.62 บาทต่อเดือน รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยด้านที่อยู่อาศัยเท่ากับ 5,958.01 บาทต่อเดือน ส่วนค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น เลี้ยงสัตว์ ค่าประกันชีวิต ค่าสมาชิกสมาคมต่างๆ และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด เป็นต้น มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่ำสุดคือ 721.66 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายสูงสุดต่อเดือนด้านการศึกษา มีมูลค่าสูงสุดคือ 30,000 บาทต่อเดือน ส่วนค่าใช้จ่ายต่ำสุดต่อเดือน คือ ค่าใช้จ่ายด้านค่ารักษาพยาบาลและด้านสังคม เท่ากับ 200 บาทต่อเดือน

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าใช้จ่ายสูงสุด ค่าใช้จ่ายต่ำสุด และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยจำแนกตามค่าใช้จ่ายในด้านต่างๆ ของครอบครัวกลุ่มตัวอย่าง

รายการใช้จ่ายด้านต่างๆ	ค่าใช้จ่ายสูงสุด (บาท/เดือน)	ค่าใช้จ่ายต่ำสุด (บาท/เดือน)	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/เดือน)
ด้านที่อยู่อาศัย	25,000	1,000	5,958.01
ด้านอาหาร	21,000	800	8,977.62
ด้านเสื้อผ้า	10,000	500	1,762.98
ด้านการเดินทาง	25,000	500	4,963.26
ด้านสาธารณูปโภค	10,000	500	2,210.08
ด้านการรักษาพยาบาล	10,000	200	1,021.41
ด้านการใช้จ่ายส่วนตัวและสันทนาการ	18,000	500	3,420.72
ด้านสังคม	10,000	200	1,388.12
ด้านการศึกษา	30,000	500	5,317.45
ด้านอื่นๆ	5,000	500	721.66

ที่มา: จากการศึกษา

4.2.2 พฤติกรรมการออมต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างครุที่มีหนี้สิน

1) ลักษณะการออม พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 362 คน มีการออมเงินเป็นรายเดือน จำนวน 318 คน คิดเป็นร้อยละ 87.85 และไม่มีการออมรายเดือน จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 12.15

มีลักษณะการออม โดยการแบ่งเงินออมไว้ก่อน เหลือแล้วจึงนำไปใช้มากที่สุด จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 62.43 และรองลงมา มีลักษณะการออมแบบใช้ก่อน เหลือแล้วค่อยออม 92 คน คิดเป็นร้อยละ 25.41 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีเงินออมมีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 12.16 ดังแสดงในตาราง 4.15

ตารางที่ 4.15 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะการออมเงินรายเดือน

ลักษณะการออม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แบ่งออมไว้ก่อน เหลือแล้วจึงนำไปใช้	226	62.43
ใช้ก่อน เหลือแล้วค่อยออม	92	25.41
ไม่มีเงินออม	44	12.16
รวม	362	100.00

ที่มา : จากการศึกษา

2) ปริมาณการออมต่อเดือน จากการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 362 คน พบว่า ผู้ที่ไม่มีการออม เนื่องจาก ส่วนหนึ่งมีการออมที่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนหรือมีค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าหรือเท่ากับรายได้จึงทำให้ไม่มีการออม และในส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่มีการออมรายเดือนจำนวน 318 คน ส่วนใหญ่มีการออมอยู่ในช่วง 1,001 - 3,000 บาทต่อเดือน จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 34.59 รองลงมา มีการออมต่ำกว่า 1,000 บาทต่อเดือน จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 30.82 โดยมีการออมต่ำสุดเท่ากับ 200 บาทต่อเดือน สูงสุดเท่ากับ 30,000 บาทต่อเดือน และเฉลี่ยเท่ากับ 4,497.42 บาทต่อเดือน แสดงได้ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปริมาณการออมต่อเดือน

การออม (บาท/เดือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,000	98	30.82
1,001 - 3,000	110	34.59
3,001 - 5,000	46	14.47
มากกว่า 5,000	78	24.53
รวม	318	100.00
สูงสุด = 30,000 บาท ต่ำสุด = 200 บาท เฉลี่ย = 4,497.42 บาท		

ที่มา : จากการศึกษา

3) วัตถุประสงค์การออม จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 362 คน มีวัตถุประสงค์การออมที่หลากหลาย โดยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์การออม คือ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในอนาคต มีจำนวน 315 คน คิดเป็นร้อยละ 87.02 รองลงมาเพื่อใช้จ่ายหลังเกษียณอายุ จำนวน 301 คน คิดเป็นร้อยละ 83.15 และวัตถุประสงค์การออมอื่นๆ เช่น เพื่อการท่องเที่ยว เป็นต้น มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.91 ดังแสดงในตาราง 4.17

ตารางที่ 4.17 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวัตถุประสงค์การออม

วัตถุประสงค์การออม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในอนาคต	315	87.02
เพื่อใช้จ่ายหลังเกษียณอายุ	301	83.15
เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลยามเจ็บป่วยของตนเองและครอบครัว	233	64.36
เพื่อเก็บไว้ซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก	207	57.18
เพื่อเป็นค่าศึกษาเล่าเรียนบุตร	143	39.50
เพื่อเก็บไว้ลงทุนในอนาคต	135	37.29
เพื่อเก็บไว้สร้างที่อยู่อาศัย	55	15.19
เพื่อเก็บไว้ซื้อที่ดิน	46	12.71
เพื่อลดหย่อนภาษี	35	9.67
อื่นๆ	25	6.91

ที่มา: จากการศึกษา

- หมายเหตุ: 1. เลือกตอบมากกว่า 1 ข้อ
2. ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

4.2.3. รูปแบบการออมและการออมโดยรวมของครอบครัวกลุ่มตัวอย่างครูที่มีหนี้สิน

รูปแบบการออมของครอบครัวกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 362 ครอบครัว สามารถจำแนกได้เป็น 7 ประเภท คือ ฝากหรือซื้อหุ้นสหกรณ์ออมทรัพย์ ฝากธนาคารพาณิชย์ ธนาคารของรัฐและสถาบันการเงินอื่นๆ ซื้อประกันชีวิต ซื้อสลากออมสิน ซื้อพันธบัตรรัฐบาล เล่นแชร์ และซื้อหุ้นสามัญในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยผลการศึกษารูปแบบการออมและออมโดยรวมดังต่อไปนี้

1) รูปแบบการออม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการฝากหรือซื้อหุ้นสหกรณ์ออมทรัพย์จำนวนมากที่สุด คือ 362 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 100.00 เนื่องจากการมีหนี้สินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด นั้น จะต้องต้องมีเงินฝากหรือซื้อหุ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์ไว้จำนวนหนึ่งตามที่ทางสหกรณ์ได้กำหนดไว้ รองลงมา คือ ฝากธนาคารพาณิชย์ ธนาคารของรัฐ และสถาบันการเงินอื่นๆ จำนวน 345 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 95.30 ส่วนรูปแบบการออมที่น้อยที่สุด คือ ซื้อหุ้นสามัญในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.21 ดังแสดงในตาราง 4.18

ตารางที่ 4.18 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรูปแบบการออมเงิน

รูปแบบการออม	จำนวน (ครอบครัว)	ร้อยละ
ฝากหรือซื้อหุ้นสหกรณ์ออมทรัพย์	362	100.00
ฝากธนาคารพาณิชย์ ธนาคารของรัฐ และสถาบันการเงินอื่นๆ	345	95.30
ซื้อประกันชีวิต	322	88.95
ซื้อสลากออมสิน	69	19.06
ซื้อพันธบัตรรัฐบาล	27	7.46
เล่นแชร์	25	6.90
ซื้อหุ้นสามัญในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	8	2.21

ที่มา : จากการศึกษา

- หมายเหตุ: 1. เลือกตอบมากกว่า 1 ข้อ
2. ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

2) การออมโดยรวมของครอบครัวกลุ่มตัวอย่างครุที่มีหนี้สิน

2.1) ฝากหรือซื้อหุ้นสหกรณ์ออมทรัพย์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 362 ครอบครัว มีการฝากหรือซื้อหุ้นสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยส่วนใหญ่มีการออมในช่วง 100,001 - 500,000 บาท จำนวน 166 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 45.86 รองลงมา มีการออมในช่วง 500,001 - 1,000,000 บาท จำนวน 159 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 43.92 โดยมีมูลค่าต่ำสุดเท่ากับ 200,000 บาท สูงสุดเท่ากับ 1,800,000 บาท และเฉลี่ยเท่ากับ 554,730.77 บาท แสดงได้ดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการออม โดยการฝากหรือซื้อหุ้นสหกรณ์ออมทรัพย์

ฝากหรือซื้อหุ้นสหกรณ์ออมทรัพย์ (บาท)	จำนวน (ครอบครัว)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 100,000	2	0.55
100,001 - 500,000	166	45.86
500,001 - 1,000,000	159	43.92
มากกว่า 1,000,000	30	8.29
รวม	362	100.00
สูงสุด = 1,800,000 บาท ต่ำสุด = 200,000 บาท เฉลี่ย = 554,730.77 บาท		

ที่มา : จากการศึกษา

2.2) ฝากธนาคารพาณิชย์ ธนาคารของรัฐ และสถาบันการเงินอื่นๆ พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างที่มีเงินฝากธนาคารพาณิชย์ ธนาคารของรัฐ และสถาบันการเงินอื่นๆ จำนวน 345 ครอบครัว ส่วนใหญ่ มีการออมในช่วง 100,001 - 500,000 บาท จำนวน 201 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 58.26 รองลงมามีการออมต่ำกว่า 100,000 บาท จำนวน 130 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 37.68 โดยมีมูลค่าต่ำสุดเท่ากับ 15,400 บาท สูงสุดเท่ากับ 1,250,000 บาท และเฉลี่ยเท่ากับ 221,513.20 บาท แสดงได้ดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 แสดงจำนวนและร้อยละของครอบครัวกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการออมโดยการฝากธนาคารพาณิชย์ ธนาคารของรัฐและสถาบันการเงินอื่นๆ

ฝากธนาคารพาณิชย์ ธนาคารของรัฐ และสถาบันการเงินอื่นๆ (บาท)	จำนวน (ครอบครัว)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 100,000	130	37.68
100,001 - 500,000	201	58.26
500,001 - 1,000,000	12	3.48
มากกว่า 1,000,000	2	0.58
รวม	345	100.00
สูงสุด = 1,250,000 บาท ต่ำสุด = 15,400 บาท เฉลี่ย = 221,513.20 บาท		

ที่มา : จากการศึกษา

2.3) ซื้อประกันชีวิต พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างที่ซื้อประกันชีวิต จำนวน 322 ครอบครัว ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 200,001 - 600,000 บาท จำนวน 214 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 66.46 รองลงมา 600,001 - 1,000,000 บาท จำนวน 70 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 21.74 โดยมีมูลค่าต่ำสุดเท่ากับ 18,000 บาท สูงสุดเท่ากับ 1,000,000 บาท และเฉลี่ยเท่ากับ 517,099.07 บาท แสดงได้ดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการออมโดยการซื้อประกันชีวิต

เงินประกันชีวิต (บาท)	จำนวน (ครอบครัว)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 200,000	29	9.01
200,001 - 600,000	214	66.46
600,001 - 1,000,000	70	21.74
มากกว่า 1,000,000	9	2.80
รวม	322	100.00
สูงสุด = 1,000,000 บาท ต่ำสุด = 18,000 บาท เฉลี่ย = 517,099.07 บาท		

ที่มา : จากการศึกษา

2.4) **ซื้อสลากออมสิน** พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างที่ซื้อสลากออมสินมีจำนวน 69 ครอบครัว ส่วนใหญ่มีการออมต่ำกว่า 100,000 บาท จำนวน 38 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 55.07 รองลงมา มีการออม 100,001 - 300,000 บาท จำนวน 27 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 39.13 โดยมีมูลค่าต่ำสุดเท่ากับ 50,000 บาท สูงสุดเท่ากับ 1,000,000 บาท และเฉลี่ยเท่ากับ 108,260.87 บาท แสดงได้ดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการออมโดยการซื้อสลากออมสิน

ซื้อสลากออมสิน (บาท)	จำนวน (ครอบครัว)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 100,000	38	55.07
100,001 - 300,000	27	39.13
300,001 - 500,000	2	2.90
มากกว่า 500,000	2	2.90
รวม	69	100.00
สูงสุด = 1,000,000 บาท ต่ำสุด = 50,000 บาท เฉลี่ย = 108,260.87 บาท		

ที่มา : จากการศึกษา

2.5) **ซื้อพันธบัตรรัฐบาล** พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างที่ซื้อพันธบัตรรัฐบาล จำนวน 27 ครอบครัว ส่วนใหญ่มีการออม 10,001 – 50,000 บาท จำนวน 10 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 37.04 รองลงมา มีการออม 50,001 - 100,000 บาท จำนวน 9 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 33.33 โดยมีมูลค่าต่ำสุดเท่ากับ 10,000 บาท สูงสุดเท่ากับ 150,000 บาท และเฉลี่ยเท่ากับ 54,444.44 บาท แสดงได้ดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการออมโดยการซื้อพันธบัตร
รัฐบาล

ซื้อพันธบัตรรัฐบาล (บาท)	จำนวน (ครอบครัว)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000	5	18.52
10,001 - 50,000	10	37.04
50,001 - 100,000	9	33.33
มากกว่า 100,000	3	11.11
รวม	27	100.00
สูงสุด = 150,000 บาท ต่ำสุด = 10,000 บาท เฉลี่ย = 54,444.44 บาท		

ที่มา : จากการศึกษา

2.6) เล่นแชร์ พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างที่เล่นแชร์จำนวน 25 ครอบครัว ส่วนใหญ่เล่นแชร์มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป จำนวน 16 ครอบครัว เป็นร้อยละ 64.00 รองลงมาอยู่ในช่วง 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 8 ครอบครัวคิด เป็นร้อยละ 32.00 โดยมีมูลค่าต่ำสุดเท่ากับ 2,400 บาท มูลค่าสูงสุดเท่ากับ 32,000 บาท และมูลค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15,344 บาท แสดงได้ดังตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการออมโดยการเล่นแชร์

เล่นแชร์ (บาท)	จำนวน (ครอบครัว)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,000	-	0
1,001 - 5,000	1	4.00
5,001 - 10,000	8	32.00
มากกว่า 10,000	16	64.00
รวม	25	100.00
สูงสุด = 32,000 บาท ต่ำสุด = 2,400 บาท เฉลี่ย = 15,344 บาท		

ที่มา : จากการศึกษา

2.7) ซื้อหุ้นสามัญในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างที่ซื้อหุ้นสามัญในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 8 ครอบครัว ส่วนใหญ่มีการออมมากกว่า 90,000 บาทขึ้นไป จำนวน 6 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมา มีการออมต่ำกว่า 50,000 บาท และในช่วง 70,001 - 90,000 บาท จำนวน 1 ครอบครัวเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 12.50 โดยมีมูลค่า

ต่ำสุดเท่ากับ 50,000 บาท สูงสุดเท่ากับ 200,000 บาท และเฉลี่ยเท่ากับ 116,250.00 บาท แสดงได้ดังตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25 แสดงแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามออมการซื้อหุ้นสามัญในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ซื้อหุ้นสามัญในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (บาท)	จำนวน (ครอบครัว)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 50000	1	12.50
50,001 - 70,000	-	-
70,001 - 90,000	1	12.50
มากกว่า 90,000	6	75.00
รวม	8	100.00
สูงสุด = 200,000 บาท ต่ำสุด = 50,000 บาท เฉลี่ย = 116,250 บาท		

ที่มา : จากการศึกษา

2.8) การออมโดยรวมของครอบครัวกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 362 ครอบครัว ส่วนใหญ่มีการออมรวมอยู่ในช่วง 1,000,001 - 2,000,000 บาท จำนวน 134 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 37.02 รองลงมามีการออมในช่วง 2,000,001 - 3,000,000 บาท จำนวน 105 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 29.01 โดยมีมูลค่าต่ำสุดเท่ากับ 120,000 บาท สูงสุดเท่ากับ 4,680,000 บาท และเฉลี่ยเท่ากับ 1,952,500 บาท แสดงได้ดังตาราง ที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการออมโดยรวมของครอบครัว

เงินออมรวม (บาท)	จำนวน (ครอบครัว)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,000,000	79	21.82
1,000,001 - 2,000,000	134	37.02
2,000,001 - 3,000,000	105	29.01
มากกว่า 3,000,000	44	12.15
รวม	362	100.00
สูงสุด = 4,680,000 บาท ต่ำสุด = 120,000 บาท เฉลี่ย = 1,952,500 บาท		

ที่มา : จากการศึกษา

โครงสร้างด้านการออมของครัวเรือนในภาพรวม

จากการศึกษาการออมโดยรวมของครอบครัวกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีการออมหลากหลายรูปแบบประกอบไปด้วย ฝากหรือซื้อหุ้นสหกรณ์ออมทรัพย์ ฝากธนาคารพาณิชย์ ธนาคารของรัฐ และสถาบันการเงินอื่นๆ ซื้อประกันชีวิต ซื้อสลากออมสิน ซื้อพันธบัตรรัฐบาล เล่นแชร์ และซื้อหุ้นสามัญในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยจะสามารถจำแนกออกเป็น มูลค่าการออมสูงสุด การออมต่ำสุด และการออมเฉลี่ยตามรูปแบบการออมต่างๆ แสดงดังตารางที่ 4.27

โดยการฝากหรือซื้อหุ้นกับสหกรณ์ออมทรัพย์มีมูลค่าการออมเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 554,730.77 บาท มีการออมสูงสุดเท่ากับ 1,800,000 บาท และการออมต่ำสุดเท่ากับ 200,000 บาท รองลงมา คือการซื้อประกันชีวิต มีมูลค่าการออมเฉลี่ยเท่ากับ 517,099.07 บาท โดยการซื้อประกันสูงสุดมีมูลค่า 1,000,000 บาท และต่ำสุดเท่ากับ 18,000 บาท ส่วนมูลค่าการออมเฉลี่ยต่ำสุด คือ การเล่นแชร์ มีมูลค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15,344.00 บาท โดยมูลค่าการเล่นแชร์สูงสุดเท่ากับ 32,000 บาท และต่ำสุดเท่ากับ 2,400 บาท

ตารางที่ 4.27 การออมสูงสุด การออมต่ำสุด และการออมเฉลี่ยจำแนกตามรูปแบบการออมของครอบครัวกลุ่มตัวอย่าง

รูปแบบการออม	การออมสูงสุด (บาท)	การออมต่ำสุด (บาท)	การออมเฉลี่ย (บาท)
ฝากหรือซื้อหุ้นสหกรณ์ออมทรัพย์	1,800,000	200,000	554,730.77
ฝากธนาคารพาณิชย์ ธนาคารของรัฐ และสถาบันการเงินอื่นๆ	1,250,000	15,400	221,513.20
ซื้อประกันชีวิต	1,000,000	18,000	517,099.07
ซื้อสลากออมสิน	1,000,000	50,000	108,260.87
ซื้อพันธบัตรรัฐบาล	150,000	10,000	54,444.44
เล่นแชร์	32,000	2,400	15,344.00
ซื้อหุ้นสามัญในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	200,000	50,000	116,250.00

ที่มา: จากการศึกษา

4.2.4 การจัดสรรรายได้เพื่อการใช้จ่ายและการออมในครอบครัวตามเกณฑ์ของสำนักงาน

คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

จากการศึกษาค่าใช้จ่ายในด้านต่างๆ และการออม ของครอบครัวกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 362 ครอบครัว ซึ่งแบ่งเป็น ด้านที่อยู่อาศัย ด้านอาหาร ด้านเสื้อผ้า ด้านการเดินทาง ด้านสาธารณูปโภค ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการใช้จ่ายส่วนตัวและสันตนาการ เงินออมหรือเงินลงทุน ด้านชำระหนี้ ด้านสังคม ด้านการศึกษา และด้านอื่นๆ พบว่า ครอบครัวกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 362 ครอบครัว มีค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ยครอบครัวละ 53,361.45 บาทต่อเดือน และมีเงินออมหรือเงินลงทุน 4,497.42 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 7.78 ของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยด้านค่าใช้จ่าย จะเป็นค่าใช้จ่ายในด้านการชำระหนี้มากที่สุด เฉลี่ยครอบครัวละ 17,620.14 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 30.48 ของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน รองลงมาคือค่าใช้จ่ายด้านอาหาร มีจำนวน 359 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 99.17 เนื่องจากมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 3 คนไม่ได้ระบุค่าใช้จ่ายด้านอาหาร โดยค่าอาหารเฉลี่ย คือ ครอบครัวละ 8,977.62 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 15.53 ของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่วนค่าใช้จ่ายที่น้อยที่สุด คือ ค่าใช้จ่ายด้านอื่นๆ มีจำนวน 111 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 30.66 ของกลุ่มตัวอย่าง มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเท่ากับ 721.66 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 1.25 ของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และเมื่อนำค่าใช้จ่ายในด้านต่างๆ และการออมของครอบครัวกลุ่มตัวอย่างไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การจัดสรรรายได้ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งแบ่งการจัดสรรรายได้ออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านอาหาร ด้านเสื้อผ้า ด้านเดินทาง ด้านสาธารณูปโภค ด้านรักษาพยาบาล ด้านใช้จ่ายส่วนตัวและสันตนาการ และรวมถึงเงินเก็บออมหรือลงทุนด้วย พบว่า ครอบครัวกลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายด้านค่าอาหารสูงที่สุด โดยมีจำนวน 359 ครอบครัว ค่าอาหารเฉลี่ย คือ ครอบครัวละ 8,977.62 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 15.53 ของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน รองลงมาคือค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัยโดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 161 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 44.48 ของกลุ่มตัวอย่าง และมีค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัยเฉลี่ยเท่ากับ 5,958.01 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 10.31 ส่วนค่าใช้จ่ายที่น้อยที่สุด คือ ค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาล โดยมีครอบครัวที่มีค่าใช้จ่ายด้านรักษาพยาบาลจำนวน 168 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 46.41 ของกลุ่มตัวอย่าง และมีค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาลเฉลี่ยเท่ากับ 1,021.41 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 1.77 ของรายได้ต่อเดือน จะเห็นได้ว่าการจัดสรรรายได้ของกลุ่มตัวอย่างเพื่อการใช้จ่ายในครอบครัวในด้านต่างๆ ส่วนใหญ่แล้วต่ำกว่าเกณฑ์การจัดสรรรายได้ที่กำหนดไว้โดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เนื่องจาก เกณฑ์ในการจัดสรรรายได้ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษานั้นมีการจำแนกค่าใช้จ่ายเป็นเพียง 7 ด้าน แต่ค่าใช้จ่ายในด้านต่างๆ ของครอบครัวกลุ่มตัวอย่างมีมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทำให้มีการกระจายการจัดสรรรายได้เพื่อ

การใช้จ่ายไปในด้านอื่นๆ นอกเหนือจากที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้กำหนดไว้ ซึ่งแสดงได้ดังตารางที่ 4.28

ตารางที่ 4.28 การจัดสรรรายได้ของกลุ่มตัวอย่างเพื่อการใช้จ่ายและการออมในครอบครัว เปรียบเทียบกับเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (กคส.)

รายการใช้จ่ายต่อเดือน ในครอบครัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ ของ กลุ่ม ตัวอย่าง	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ต่อเดือน ในครอบครัว	ร้อยละ ค่าใช้จ่าย ต่อรายได้ ต่อเดือน	เกณฑ์การจัดสรร รายได้ ของ กคส.
ด้านที่อยู่อาศัย	161	44.48	5,958.01	10.31	25-30
ค่าอาหาร	359	99.17	8,977.62	15.53	25
ค่าเสื้อผ้า	311	85.91	1,762.98	3.05	10
ค่าเดินทาง	352	97.24	4,963.26	8.59	5 - 10
ค่าสาธารณูปโภค	362	100.00	2,210.08	3.82	5
ค่ารักษาพยาบาล	168	46.41	1,021.41	1.77	5
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวและ สันทนาการ	322	88.95	3,420.72	5.92	5 - 10
เงินเก็บออมหรือเงิน ลงทุน	318	87.85	4,497.42	7.78	5 - 10
ด้านการชำระหนี้	362	100.00	17,620.14	30.48	-
ด้านสังคม	334	92.27	1,388.12	2.40	-
ด้านการศึกษา	173	47.79	5,317.45	9.20	-
ด้านอื่นๆ	111	30.66	721.66	1.25	-

ที่มา : จากการศึกษา

4.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคและการออมของกลุ่มตัวอย่างครุที่มีหนี้สิน

4.3.1 ปัจจัยรายได้

จากการศึกษารายได้ การออมและค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครุที่มีหนี้สินกับสหกรณ์ ออมทรัพย์ครุคำพูน จำกัด สามารถนำมาวิเคราะห์พฤติกรรมการบริโภคต่อรายได้ต่อเดือนและพฤติกรรมการออมต่อรายได้ต่อเดือน เพื่อจะได้ทราบว่ารายได้ทั้งหมดถูกนำไปใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและการออมเท่าใด การเปลี่ยนแปลงของรายได้มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภค และการเปลี่ยนแปลงของรายได้มีผลต่อพฤติกรรมการออมเพียงใด โดยได้ผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1) ความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภคและการออม (Marginal Propensity to Consume; MPC and Marginal Propensity to Saving; MPS)

การวิเคราะห์เพื่อหาความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่อรายได้เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจะเปลี่ยนแปลงไปเท่าใด และสามารถหาได้จากฟังก์ชันการบริโภค [$C = f(Y_d)$] ที่ได้มาจากการวิเคราะห์สมการถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) เพื่อประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถดถอย โดยมีตัวแปรตาม คือ การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของครอบครัวกลุ่มตัวอย่างต่อเดือน และตัวแปรอิสระ คือ รายได้รวมของครอบครัวกลุ่มตัวอย่างต่อเดือน

จากผลการศึกษาการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในครอบครัวของครุที่มีหนี้สิน พบว่า รายได้รวมของครอบครัวกลุ่มตัวอย่าง มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในครอบครัวที่ระดับนัยสำคัญน้อยกว่า 0.01 เปอร์เซนต์ (Sig. = .000) แสดงได้ดังตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.29 แสดงผลการทดสอบตัวแปรรายได้รวมที่มีผลต่อการบริโภคในครอบครัว

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
1 (Constant)	3557.570	802.543		4.433	.000
Y	.791	.012	.960	63.481	.000

ที่มา: จากการคำนวณ

จากค่าพารามิเตอร์ในตารางที่ 4.29 นำไปแทนค่าในสมการ

$$C = a + bY_d \dots\dots\dots (1)$$

ได้ดังนี้

$$C = 3,557.57 + 0.791Y_d$$

จะได้

$$MPC = b = 0.791$$

และ

$$MPS = 0.209$$

จากการคำนวณค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายของการบริโภค (MPC) และค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายของการออม (MPS) ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.791 และ 0.209 ตามลำดับ สามารถอธิบายได้ว่า ถ้ารายได้เปลี่ยนแปลงไป 1 บาท จะทำให้การบริโภคในครอบครัวเปลี่ยนแปลงไป 0.791 บาท ในทิศทางเดียวกัน และถ้ารายได้เปลี่ยนแปลงไป 1 บาท จะทำให้การออมของครอบครัวเปลี่ยนแปลงไป 0.209 บาท ในทิศทางเดียวกัน

2) ความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภคและการออม (Average Propensity to Consume; APC and Average Propensity to saving; APS)

2.1) ความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภค (Average Propensity to Consume; APC)

จากสมการ

$$APC = \frac{C}{Y} \dots\dots\dots (2)$$

โดย

C หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการบริโภค (บาท/เดือน)

Y หมายถึง รายได้รวม (บาท/เดือน)

จากการศึกษารายได้และค่าใช้จ่ายในด้านต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่าง สามารถนำเอารายได้รวมเฉลี่ยและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในด้านต่างๆ ไปแทนค่าในสมการที่ (2) ซึ่งในที่นี้รายได้รวมเฉลี่ยของครอบครัวกลุ่มตัวอย่างมีค่าเท่ากับ 57,806.59 บาทต่อเดือน เมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (กคส.) ซึ่งประกอบไปด้วยค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัย ด้านอาหาร ด้านเสื้อผ้า ด้านการเดินทาง ด้านสาธารณูปโภค ด้านการรักษาพยาบาล และด้านการใช้จ่ายส่วนตัว จะมีค่าใช้จ่ายรวมเท่ากับ 28,314.08 บาท และพบว่า การบริโภคของครอบครัว มีค่า APC เท่ากับ 0.49 หมายความว่ารายได้รวมของครอบครัวกลุ่มตัวอย่าง 1 บาท ถูกใช้ไปเพื่อการบริโภคในครอบครัว 0.49 บาท

ส่วนค่าใช้จ่ายที่นอกเหนือจากเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้แก่ ค่าใช้จ่ายด้านการชำระหนี้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17,620.14 บาทต่อเดือน มีค่า APC เท่ากับ 0.308 ค่าใช้จ่ายด้านสังคมเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 1,388.12 บาทต่อเดือน มีค่า APC

เท่ากับ 0.02 ส่วนค่าใช้จ่ายด้านการศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5,317.45 บาทต่อเดือน มีค่า APC เท่ากับ 0.09 และค่าใช้จ่ายอื่นๆ เฉลี่ยเท่ากับ 721.66 บาทต่อเดือน มีค่า APC เท่ากับ 0.01 และการบริโภคเฉลี่ยโดยรวมในด้านต่างๆ ของครอบครัวกลุ่มตัวอย่างรวมเท่ากับ 53,361.45 บาทต่อเดือน และมีค่า APC เท่ากับ 0.92 หมายความว่ารายได้รวม 1 บาท จะถูกใช้ไปเพื่อการบริโภคด้านการชำระหนี้ เท่ากับ 0.30 บาท ด้านสังคม 0.02 บาท ด้านการศึกษา 0.09 บาท และด้านอื่นๆ เท่ากับ 0.01 บาท และมีการบริโภคโดยรวมทั้งหมดเท่ากับ 0.92 บาท แสดงได้ดังตารางที่ 4.30

ตารางที่ 4.30 แสดงค่าความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภคของกลุ่มตัวอย่าง

รายการใช้จ่าย	จำนวน (คน)	ร้อยละของ กลุ่มตัวอย่าง	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ต่อเดือน	APC
ด้านครอบครัวตามเกณฑ์ กคศ.	362	100.00	28,314.08	0.49
ด้านการชำระหนี้	362	100.00	17,620.14	0.30
ด้านสังคม	334	92.26	1,388.12	0.02
ด้านการศึกษา	173	47.79	5,317.45	0.09
ด้านอื่นๆ	111	30.66	721.66	0.01
รวม	-	-	53,361.45	0.92

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ: ใช้จ่ายด้านครอบครัวตามเกณฑ์ กคศ. ไม่รวมเงินเก็บออมหรือเงินลงทุน

2.2) ความโน้มเอียงเฉลี่ยในการออม (Average Propensity to Saving: APS)

จากสมการ

$$APS = \frac{S}{Y} \dots\dots\dots (3)$$

โดย

C หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการบริโภค (บาท/เดือน)

S หมายถึง การออมรวม (บาท/เดือน)

จากการศึกษารายได้และการออมในแต่ละด้านของครัวที่มีหนี้สิน สามารถนำเอาการออมรวมเฉลี่ยและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในด้านต่างๆ ไปแทนค่าในสมการที่ (3) ซึ่งในที่นี้การออมเฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเท่ากับ 4,497.42 บาทต่อเดือน และรายได้รวมเฉลี่ยของครอบครัวกลุ่มตัวอย่างมีค่าเท่ากับ 57,806.59 บาทต่อเดือน จะพบว่า การออมของกลุ่มตัวอย่างมีค่า APS เท่ากับ 0.08 หมายความว่ารายได้ 1 บาท จะถูกใช้ไปเพื่อการออม 0.08 บาท

4.3.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรการบริโภค

การศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรการบริโภคของครุที่มีหนี้สินในจังหวัดลำพูน ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาและปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม ได้ผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1) ปัจจัยด้านจิตวิทยา จากปัจจัยทางด้านจิตวิทยาทั้ง 5 ปัจจัย พบว่า ปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่าง เห็นว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรการบริโภคมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านการรับรู้ในคุณสมบัติของสินค้าและบริการ โดยปัจจัยนี้มีอิทธิพลต่อการบริโภคของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 312 คน และมีคะแนนเฉลี่ยระดับอิทธิพลเท่ากับ 0.86 เมื่อแปลผลแล้วจัดได้ว่าปัจจัยนี้มีอิทธิพลในระดับมาก รองลงมา คือ ปัจจัยด้านความเชื่อ โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 302 คน ที่เห็นว่าปัจจัยนี้มีอิทธิพลต่อการบริโภค และมีคะแนนเฉลี่ยระดับอิทธิพลเท่ากับ 0.83 เมื่อแปลผลแล้วจัดได้ว่าปัจจัยนี้มีอิทธิพลในระดับมาก เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านจิตวิทยารวมทุกปัจจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อการบริโภค มีคะแนนรวม 1,128 คะแนน ไม่มีอิทธิพลต่อการบริโภค มีคะแนนรวม 682 คะแนน โดยมีคะแนนเฉลี่ยระดับอิทธิพลเท่ากับ 0.62 เมื่อแปลผลแล้วจัดได้ว่าปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรการบริโภคในระดับปานกลาง แสดงได้ดังตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.31 แสดงปัจจัยด้านจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัย	มี อิทธิพล	ไม่มี อิทธิพล	คะแนนเฉลี่ย ระดับ อิทธิพล	แปลผล
การจูงใจจากสื่อโทรทัศน์	102 (28.17)	260 (71.82)	0.28	น้อย
การรับรู้ในคุณสมบัติของสินค้าและบริการ	312 (86.19)	50 (13.81)	0.86	มาก
การเรียนรู้จากการทดลองใช้สินค้า	140 (38.67)	222 (61.33)	0.39	ปานกลาง
ความเชื่อต่อคุณภาพของสินค้าและบริการ	302 (83.42)	60 (16.57)	0.83	มาก
ทัศนคติความประทับใจในสินค้า	272 (75.14)	90 (24.86)	0.75	มาก
รวม	1,128	682	0.62	ปานกลาง

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บ () คือ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างครูที่มีหนี้สิน

2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมทั้ง 3 ปัจจัย ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ามียอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมการบริโภค โดยกลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าปัจจัยนี้มีอิทธิพลต่อการบริโภค มีคะแนนรวม 989 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยระดับอิทธิพลเท่ากับ 0.55 เมื่อแปลผลแล้วจัดได้ว่าปัจจัยนี้มีอิทธิพลในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยนี้มีอิทธิพลต่อการบริโภค มีคะแนนรวม 976 คะแนน โดยมีคะแนนเฉลี่ยระดับอิทธิพลเท่ากับ 0.54 เมื่อวัดระดับอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภค จัดได้ว่ามีอิทธิพลในระดับปานกลาง โดยจะเห็นได้ว่าทั้งสองปัจจัยมียอิทธิพลต่อการบริโภคของกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกันมาก เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมรวมกันทุกปัจจัยแล้ว พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อการบริโภค มีคะแนนรวม 2,145 คะแนน ไม่เห็นด้วยมีคะแนนรวม 3,285 คะแนน โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.40 เมื่อวัดระดับอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภค จัดได้ว่าปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมมียอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคในระดับปานกลาง แสดงได้ดังตารางที่ 4.32

ตารางที่ 4.32 แสดงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคสินค้าในชีวิตประจำวัน

ปัจจัย	มีอิทธิพล	ไม่มีอิทธิพล	คะแนนเฉลี่ยระดับอิทธิพล	แปลผล
อิทธิพลของวัฒนธรรมการบริโภค				
ต่อการซื้อคอมพิวเตอร์	104 (28.73)	258 (71.27)	0.29	น้อย
ต่อการซื้อสินค้าใช้ห้อย	135 (37.29)	227 (62.71)	0.37	ปานกลาง
ต่อการใช้บริการร้านอาหาร	216 (59.66)	146 (40.34)	0.60	ปานกลาง
ต่อการซื้อของใช้ในบ้าน	328 (89.86)	34 (10.14)	0.91	มาก
ต่อการไปเที่ยวต่างประเทศ	206 (56.91)	156 (44.09)	0.57	ปานกลาง
รวม	989	821	0.55	ปานกลาง
อิทธิพลของครอบครัว				
ต่อการซื้อคอมพิวเตอร์	166 (45.86)	196 (54.14)	0.46	ปานกลาง
ต่อการซื้อสินค้าใช้ห้อย	66 (18.23)	296 (81.78)	0.18	น้อย
ต่อการใช้บริการร้านอาหาร	250 (69.06)	112 (30.94)	0.69	มาก
ต่อการซื้อของใช้ในบ้าน	308 (85.08)	54 (14.92)	0.85	มาก
ต่อการไปเที่ยวต่างประเทศ	186 (51.38)	176 (48.62)	0.51	ปานกลาง
รวม	976	834	0.54	ปานกลาง

ตารางที่ 4.32 (ต่อ)

ปัจจัย	มี อิทธิพล	ไม่มี อิทธิพล	คะแนนเฉลี่ย ระดับอิทธิพล	แปลผล
อิทธิพลของชนชั้นทางสังคมมีผล				
ต่อการซื้อคอมพิวเตอร์	34 (9.39)	328 (90.61)	0.09	น้อย
ต่อการซื้อสินค้าใช้ห้อย	25 (6.91)	337 (93.09)	0.07	น้อย
ต่อการใช้บริการร้านอาหาร	66 (18.23)	296 (81.77)	0.18	น้อย
ต่อการซื้อของใช้ในบ้าน	18 (4.97)	344 (95.03)	0.05	น้อย
ต่อการไปเที่ยวต่างประเทศ	37 (10.22)	325 (89.78)	0.10	น้อย
รวม	180	1,630	0.10	น้อย
รวมทุกปัจจัย	2,145	3,285	0.40	ปานกลาง

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บ () คือ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างครูที่มีหนี้สิน

4.3.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออม

จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมทั้ง 5 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านรายได้ ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย ปัจจัยทางผลตอบแทน ปัจจัยระยะเวลา และปัจจัยอื่นๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย โดยกลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่า ปัจจัยนี้มีอิทธิพลต่อการออมมาก จำนวน 457 คน โดยมีคะแนนเฉลี่ยระดับอิทธิพลเท่ากับ 2.54 เมื่อแปลผลแล้วจัดได้ว่ามีอิทธิพลในระดับมาก รองลงมา คือ ปัจจัยด้านรายได้ โดยกลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่า ปัจจัยนี้มีอิทธิพลต่อการออมมาก จำนวน 361 คน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.38 เมื่อแปลผลแล้วจัดได้ว่ามีอิทธิพลในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมน้อยที่สุดคือ ปัจจัยอื่นๆ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.78 เมื่อวัดระดับอิทธิพลจัดได้ว่ามีอิทธิพลในระดับปานกลาง แสดงได้ดังตารางที่ 4.33

ตารางที่ 4.33 แสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรออมของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัย	ระดับอิทธิพล			คะแนนเฉลี่ยระดับอิทธิพล	แปลผล
	มาก	ปานกลาง	น้อย		
1. ปัจจัยด้านรายได้					
1.1 รายได้ต่อเดือน	257 (70.99)	83 (22.93)	22 (6.08)	2.65	มาก
1.2 รายได้เสริม	104 (28.73)	197 (54.42)	61 (16.85)	2.12	ปานกลาง
รวม	361	280	83	2.38	ปานกลาง
2. ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย					
2.1 ความต้องการใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน	259 (71.55)	79 (21.82)	24 (6.63)	2.65	มาก
2.2 ความต้องการใช้จ่ายในยามชรา	198 (54.70)	127 (35.08)	37 (10.22)	2.44	ปานกลาง
รวม	457	206	61	2.54	มาก
3. ปัจจัยทางผลตอบแทน					
3.1 อัตราผลตอบแทนที่สูง	188 (51.93)	161 (44.48)	13 (3.59)	2.48	ปานกลาง
3.2 ความเสี่ยงของผลตอบแทน	140 (38.67)	207 (57.18)	15 (4.15)	2.35	ปานกลาง
รวม	328	368	28	2.41	ปานกลาง
4. ปัจจัยระยะเวลา					
4.1 ระยะเวลาของการออมแต่ละรูปแบบ	155 (42.82)	107 (29.56)	100 (27.62)	2.15	ปานกลาง
4.2 ระยะเวลาในการดำเนินการของสถาบันการเงิน	130 (35.91)	125 (34.53)	107 (29.56)	2.06	ปานกลาง
รวม	285	232	207	2.10	ปานกลาง

ตารางที่ 4.33 (ต่อ)

ปัจจัย	ระดับอิทธิพล			คะแนนเฉลี่ยระดับอิทธิพล	แปลผล
	มาก	ปานกลาง	น้อย		
5. ปัจจัยอื่นๆ					
5.1 ความพึงพอใจกับการให้บริการของสถาบันการเงิน	99 (27.35)	124 (34.25)	139 (38.40)	1.89	ปานกลาง
5.2 การลดหย่อนภาษีเงินได้	35 (9.67)	87 (24.03)	240 (66.30)	1.43	น้อย
5.3 ความไม่แน่นอนของสภาวะเศรษฐกิจ	100 (27.62)	153 (42.26)	109 (30.11)	1.97	ปานกลาง
5.4 ขั้นตอนในการกรอกเอกสารยุ่งยาก	75 (20.72)	149 (41.16)	138 (38.12)	1.82	ปานกลาง
5.5 การได้รับสิทธิพิเศษในด้านการบริการอื่นๆ เช่น เงินกู้ สวัสดิการ บัตรเครดิต	60 (16.57)	169 (46.68)	133 (36.74)	1.79	ปานกลาง
5.6 การแจกของที่ระลึก	76 (20.99)	126 (34.80)	160 (44.20)	1.77	ปานกลาง
รวม	445	808	919	1.78	ปานกลาง

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บ () คือ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างครูที่มีหนี้สิน

4.4 ภาระหนี้สินและปัญหาที่เกิดจากการมีหนี้สินของกลุ่มตัวอย่างครูที่มีหนี้สิน

4.4.1 ภาระหนี้สิน สามารถจำแนกออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ หนี้เพื่อที่อยู่อาศัย หนี้เพื่อซื้อยานพาหนะ หนี้เพื่อการลงทุน หนี้บัตรเครดิต หนี้เพื่อการบริโภคทั่วไป และหนี้อื่นๆ ดังต่อไปนี้

1.1) หนี้เพื่อที่อยู่อาศัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นหนี้เพื่อที่อยู่อาศัยมีอยู่จำนวน 233 คน ส่วนใหญ่มีภาระหนี้สินมากกว่า 1,000,000 บาท จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 36.91 รองลงมา มีภาระหนี้สินตั้งแต่ 100,001 - 500,000 บาท จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 29.18 โดยมีภาระหนี้สินต่ำสุดเท่ากับ 10,000 บาท สูงสุดเท่ากับ 3,600,000 บาท และเฉลี่ยเท่ากับ 650,845.95 บาท งวดชำระต่ำสุดเท่ากับ 1,500 บาทต่อเดือน สูงสุดเท่ากับ 30,000 บาทต่อเดือน และเฉลี่ยเท่ากับ 6,816.16 บาทต่อเดือน แสดงได้ดังตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหนี้เพื่อที่อยู่อาศัยและงวดชำระหนี้

หนี้เพื่อที่อยู่อาศัย (บาท)	งวดชำระ					
	ไม่เกิน 8,000 (บาท/เดือน)		เกิน 8,000 (บาท/เดือน)		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 100,000	31	13.30	0	0.00	31	13.30
ตั้งแต่ 100,001 - 500,000	65	27.90	3	1.29	68	29.18
ตั้งแต่ 500,001 - 1,000,000	30	12.88	18	7.73	48	20.60
มากกว่า 1,000,000	11	4.72	75	32.19	86	36.91
รวม	137	58.80	96	41.20	233	100.00
ภาระหนี้; สูงสุด = 3,600,000 บาท ต่ำสุด = 10,000 บาท เฉลี่ย = 650,845.95 บาท						
งวดชำระ; สูงสุด = 30,000 บาท ต่ำสุด = 1,500 บาท เฉลี่ย = 6,816.16 บาท						

ที่มา : จากการศึกษา

1.2) หนี้เพื่อชื้อยานพาหนะ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นหนี้เพื่อชื้อยานพาหนะมีอยู่จำนวน 217 คน ส่วนใหญ่มีภาระหนี้สินตั้งแต่ 100,001 - 400,000 บาท จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 40.55 รองลงมามีภาระหนี้สินต่ำกว่า 100,000 บาท จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 38.25 โดยมีภาระหนี้สินต่ำสุดเท่ากับ 8,309 บาท สูงสุดเท่ากับ 700,000 บาท และเฉลี่ยเท่ากับ 180,535.41 บาท งวดชำระต่ำสุดเท่ากับ 2,000 บาทต่อเดือน สูงสุดเท่ากับ 40,000 บาทต่อเดือน และเฉลี่ยเท่ากับ 5,333.04 บาทต่อเดือน แสดงได้ดังตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างครุจำแนกตามหนี้เพื่อชื้อยานพาหนะและงวดชำระหนี้

หนี้เพื่อชื้อยานพาหนะ (บาท)	งวดชำระ					
	ไม่เกิน 8,000 (บาท/เดือน)		เกิน 8,000 (บาท/เดือน)		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 100,000	67	30.88	16	7.37	83	38.25
ตั้งแต่ 100,001 - 400,000	67	30.88	21	9.68	88	40.55
ตั้งแต่ 400,001 - 700,000	14	6.45	22	10.14	36	16.59
มากกว่า 700,001	2	0.92	8	3.69	10	4.61
รวม	150	69.12	67	30.88	217	100.00
ภาระหนี้; สูงสุด = 700,000 บาท ต่ำสุด = 8,309 บาทเฉลี่ย = 180,535.41 บาท						
งวดชำระ; สูงสุด = 40,000 บาท ต่ำสุด = 2,000 บาท เฉลี่ย = 5,333.04 บาท						

ที่มา : จากการศึกษา

1.3) หนี้เพื่อการลงทุน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นหนี้เพื่อการลงทุนมีอยู่จำนวน 28 คน ส่วนใหญ่มีภาระหนี้สินตั้งแต่ 100,001 - 500,000 บาท จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 รองลงมามีภาระหนี้สินตั้งแต่ 500,001 - 1,000,000 บาท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 35.71 โดยมีภาระหนี้สินต่ำสุดเท่ากับ 25,000 บาท ภาระหนี้สินสูงสุดเท่ากับ 2,000,000 บาท และหนี้สินเฉลี่ยเท่ากับ 51,049.72 บาท งวดชำระต่ำสุดเท่ากับ 2,000 บาทต่อเดือน งวดชำระสูงสุดเท่ากับ 20,000 บาทต่อเดือน และงวดชำระเฉลี่ยเท่ากับ 1,056.31 บาทต่อเดือน แสดงได้ดังตารางที่ 4.36

ตารางที่ 4.36 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหนี้เพื่อการลงทุนและงวดชำระหนี้

หนี้เพื่อการลงทุน (บาท)	งวดชำระ					
	ไม่เกิน 8,000 (บาท/เดือน)		เกิน 8,000 (บาท/เดือน)		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 100,000	6	21.43	0	0.00	6	21.43
ตั้งแต่ 100,001 - 500,000	2	7.14	10	35.71	12	42.86
ตั้งแต่ 500,001 - 1,000,000	0	0.00	10	35.71	10	35.71
มากกว่า 1,000,001	0	0.00	0	0.00	0	0.00
รวม	8	28.57	20	71.43	28	100.00
ภาระหนี้; สูงสุด = 2,000,000 บาท ต่ำสุด = 25,000 บาท เฉลี่ย = 51,049.72 บาท						
งวดชำระ; สูงสุด = 20,000 บาท ต่ำสุด = 2,000 บาท เฉลี่ย = 1,056.31 บาท						

ที่มา : จากการศึกษา

1.4) หนี้บัตรเครดิต พบว่า ผู้ที่เป็นหนี้บัตรเครดิตมีอยู่จำนวน 45 คน ส่วนใหญ่มีภาระหนี้สินต่ำกว่า 50,000 บาท จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 37.78 รองลงมามีภาระหนี้สินตั้งแต่ 100,001 - 150,000 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 24.44 โดยมีภาระหนี้สินต่ำสุดเท่ากับ 2,000 บาท สูงสุดเท่ากับ 500,000 บาท และเฉลี่ยเท่ากับ 14,434.20 บาท ส่วนงวดชำระต่ำสุดเท่ากับ 500 บาทต่อเดือน สูงสุดเท่ากับ 35,000 บาทต่อเดือน และเฉลี่ยเท่ากับ 720.73 บาทต่อเดือน แสดงได้ดังตารางที่ 4.37

ตารางที่ 4.37 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหนี้บัตรเครดิตและงวดชำระหนี้

หนี้บัตรเครดิต (บาท)	งวดชำระ					
	ไม่เกิน 3,000 (บาท/เดือน)		เกิน 3,000 (บาท/เดือน)		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 50,000	17	37.78	0	0	17	37.78
ตั้งแต่ 50,001 - 100,000	2	4.44	8	17.78	10	22.22
ตั้งแต่ 100,001 - 150,000	5	11.11	6	13.33	11	24.44
มากกว่า 150,001	4	8.89	3	6.67	7	15.56
รวม	28	62.22	17	37.78	45	100.00
ภาระหนี้; สูงสุด = 500,000 บาท ต่ำสุด = 2,000 บาท เฉลี่ย = 14,434.20 บาท						
งวดชำระ; สูงสุด = 35,000 บาท งวดชำระหนี้ต่ำสุด = 500 บาท เฉลี่ย = 720.73 บาท						

ที่มา : จากการศึกษา

1.5) หนี้เพื่อการบริโภคทั่วไป พบว่า ผู้ที่เป็นหนี้เพื่อการบริโภคทั่วไปมีอยู่จำนวน 54 คน ส่วนใหญ่มีภาระหนี้สินมากกว่า 1,000,000 บาท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 37.04 รองลงมา มีภาระหนี้สินตั้งแต่ 100,001 - 500,000 บาท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 35.19 โดยมีภาระหนี้สินต่ำสุดเท่ากับ 20,000 บาท สูงสุดเท่ากับ 1,400,000 บาท และเฉลี่ยเท่ากับ 168,157.79 บาท งวดชำระต่ำสุดเท่ากับ 1,500 บาทต่อเดือน สูงสุดเท่ากับ 10,000 บาทต่อเดือน และงวดชำระเฉลี่ยเท่ากับ 1,402.22 บาทต่อเดือน แสดงได้ดังตารางที่ 4.38

ตารางที่ 4.38 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหนี้เพื่อการบริโภคทั่วไปและ
งวดชำระหนี้

หนี้เพื่อการบริโภคทั่วไป (บาท)	งวดชำระ					
	ไม่เกิน 9,000 (บาท/เดือน)		เกิน 9,000 (บาท/เดือน)		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 100,000	11	20.37	0	0.00	11	20.37
ตั้งแต่ 100,001 - 500,000	6	11.11	13	24.07	19	35.19
ตั้งแต่ 500,001 - 1,000,000	4	7.41	0	0.00	4	7.41
มากกว่า 1,000,000	8	14.81	12	22.22	20	37.04
รวม	29	53.70	25	46.30	54	100.00
ภาระหนี้; สูงสุด = 1,400,000 บาท ต่ำสุด = 20,000 บาท เฉลี่ย = 168,157.79 บาท						
งวดชำระ; สูงสุด = 10,000 บาท ต่ำสุด = 1,500 บาท เฉลี่ย = 1,402.22 บาท						

ที่มา : จากการศึกษา

1.6) หนี้อื่นๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นหนี้อื่นๆ เช่น หนี้นอกระบบ หนี้เพื่อการศึกษา
สินเชื่อการฌาปนกิจสงเคราะห์เพื่อนครูและบุคลากรทางการศึกษา (ช.พ.ค) ของธนาคารออมสิน
เป็นต้น มีอยู่จำนวน 144 คน ส่วนใหญ่มีภาระหนี้สินมากกว่า 1,000,000 บาท จำนวน 34 คน คิด
เป็นร้อยละ 68.00 รองลงมา มีภาระหนี้สิน 100,001 - 500,000 บาท และ 500,001 - 1,000,000 บาท
มีจำนวนเท่ากัน คือ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 โดยมีภาระหนี้สินต่ำสุดเท่ากับ 25,000 บาท สูงสุด
เท่ากับ 2,200,000 บาท และหนี้สินเฉลี่ยเท่ากับ 190,074.80 บาท กวดชำระต่ำสุดเท่ากับ 500 บาทต่อ
เดือน สูงสุดเท่ากับ 17,000 บาท ต่อเดือน และเฉลี่ยเท่ากับ 2,291.68 บาทต่อเดือน แสดงได้ดังตาราง
ที่ 4.39

ตารางที่ 4.39 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหนี้สินอื่นๆ และงวดชำระหนี้

หนี้สินอื่นๆ (บาท)	งวดชำระ					
	ไม่เกิน 9,000 (บาท/เดือน)		เกิน 9,000 (บาท/เดือน)		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 100,000	4	8.00	0	0.00	4	8.00
ตั้งแต่ 100,001 - 500,000	6	12.00	0	0.00	6	12.00
ตั้งแต่ 500,001 - 1,000,000	3	6.00	3	6.00	6	12.00
มากกว่า 1,000,000	6	12.00	28	56.00	34	68.00
รวม	19	38.00	31	62.00	50	100.00
ภาระหนี้: สูงสุด = 2,200,000 บาท ต่ำสุด = 25,000 บาท เฉลี่ย = 190,074.80 บาท						
งวดชำระ: สูงสุด = 17,000 บาท ต่ำสุด = 500 บาท เฉลี่ย = 2,291.68 บาท						

ที่มา : จากการศึกษา

1.7) หนี้สินรวมของกลุ่มตัวอย่างครูที่มีหนี้สิน จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภาระหนี้สินรวมมากกว่า 1,000,000 บาท จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 44.48 รองลงมา มีภาระหนี้สินตั้งแต่ 100,001 - 500,000 บาท จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 24.31 โดยมีภาระหนี้สินต่ำสุดเท่ากับ 7,500 บาท ภาระหนี้สินสูงสุดเท่ากับ 8,455,030 บาท และหนี้สินเฉลี่ยเท่ากับ 1,255,097.87 บาท กวดชำระต่ำสุดเท่ากับ 1,500 บาทต่อเดือน กวดชำระสูงสุดเท่ากับ 82,200 บาทต่อเดือน และงวดชำระเฉลี่ยเท่ากับ 17,620.14 บาทต่อเดือน แสดงได้ดังตารางที่ 4.40

ตารางที่ 4.40 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหนี้สินรวมและงวดชำระหนี้

หนี้สินรวม (บาท)	งวดชำระ					
	ไม่เกิน 15,000 (บาท/เดือน)		เกิน 15,000 (บาท/เดือน)		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 100,000	39	10.77	3	0.83	42	11.60
ตั้งแต่ 100,001 - 500,000	77	21.27	11	3.04	88	24.31
ตั้งแต่ 500,001 - 1,000,000	50	13.81	21	5.80	71	19.61
มากกว่า 1,000,000	63	17.40	98	27.07	161	44.48
รวม	229	63.26	133	36.74	362	100.00
ภาระหนี้รวม; สูงสุด = 8,455,030 บาท ต่ำสุด = 7,500 บาท เฉลี่ย = 1,255,097.87 บาท						
งวดชำระ; สูงสุด = 82,200 บาท ต่ำสุด = 1,500 บาท เฉลี่ย = 17,620.14 บาท						

ที่มา : จากการศึกษา

โครงสร้างด้านหนี้สินของครัวเรือนในภาพรวม

จากการศึกษาด้านหนี้สินในด้านต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย หนี้เพื่อที่อยู่อาศัย หนี้เพื่อซื้อยานพาหนะ หนี้เพื่อการลงทุน หนี้บัตรเครดิต หนี้เพื่อการบริโภคทั่วไป และหนี้อื่นๆ จะสามารถจำแนกเป็นภาระหนี้สินสูงสุด ภาระหนี้สินต่ำสุด และภาระหนี้สินเฉลี่ยตามประเภทของหนี้สิน รวมถึงงวดชำระสูงสุด กวดชำระต่ำสุด และงวดชำระเฉลี่ย ดังแสดงในตารางที่ 4.41

โดยภาระหนี้สินเพื่อที่อยู่อาศัย มีมูลค่าสูงสุดเท่ากับ 3,600,000 บาท เฉลี่ยเท่ากับ 650,845.95 บาท และมีงวดชำระสูงสุดเมื่อเทียบกับงวดชำระหนี้สินประเภทอื่นๆ โดยงวดชำระหนี้สินเฉลี่ย คือ 6,816.16 บาทต่อเดือน รองลงมาคือภาระหนี้เพื่อซื้อยานพาหนะ โดยมีภาระหนี้สินเฉลี่ย คือ 180,535.41 บาท และงวดชำระเฉลี่ยเท่ากับ 5,333.04 บาทต่อเดือน ส่วนภาระหนี้สินที่น้อยที่สุด คือ หนี้บัตรเครดิต มีหนี้สินเฉลี่ยเท่ากับ 14,434.20 บาท และงวดผ่อนชำระเฉลี่ยเท่ากับ 720.73 บาท ต่อเดือน

ตารางที่ 4.41 แสดงภาระหนี้และงวดชำระ สูงสุด ต่ำสุด และเฉลี่ย จำแนกตามประเภทของหนี้สิน
ของครอบครัวกลุ่มตัวอย่าง

ประเภทหนี้สิน	ภาระหนี้ (บาท)			งวดชำระ (บาท/เดือน)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย
หนี้เพื่อที่อยู่อาศัย	3,600,000	10,000	650,845.95	30,000	1,500	6,816.16
หนี้เพื่อซื้อยาพาหนะ	700,000	8,309	180,535.41	40,000	2,000	5,333.04
หนี้เพื่อการลงทุน	2,000,000	25,000	51,049.72	20,000	2,000	1,056.31
หนี้เพื่อการบริโภค ทั่วไป	1,400,000	20,000	168,157.79	10,000	1,500	1,402.22
หนี้บัตรเครดิต	500,000	2,000	14,434.20	35,000	500	720.73
หนี้อื่นๆ	2,200,000	25,000	190,074.80	17,000	500	2,291.68

ที่มา: จากการศึกษา

4.4.2 ปัญหาที่เกิดจากการมีหนี้สินของกลุ่มตัวอย่างครุที่มีหนี้สิน

จากการศึกษาปัญหาที่เกิดจากการมีหนี้สิน พบว่าปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงินเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด มีกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการมีหนี้สินได้ก่อปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงินในระดับมาก จำนวน 145 คน โดยมีคะแนนเฉลี่ยระดับปัญหาเท่ากับ 1.10 เมื่อแปลผลแล้วจัดได้ว่าปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาระดับน้อย รองลงมาคือ ปัญหาความเครียด มีคะแนนเฉลี่ยระดับปัญหาเท่ากับ 0.93 เมื่อแปลผลแล้วจัดได้ว่าปัญหาความเครียดเป็นปัญหาระดับน้อย และเมื่อพิจารณาโดยรวมทุกปัญหา จะพบว่ามีความเครียดระดับปัญหาเท่ากับ 0.68 เมื่อแปลความหมายแล้วจัดได้ว่า การมีหนี้สินได้ก่อให้เกิดปัญหาโดยรวมในระดับน้อย แสดงได้ตามตารางที่ 4.42

ตารางที่ 4.42 แสดงปัญหาที่เกิดจากมีหนี้สินของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัย	ระดับปัญหา			คะแนนเฉลี่ยระดับปัญหา	แปลผล
	มาก	น้อย	ไม่มีปัญหา		
1. ปัญหาครอบครัว	116 (32.04)	84 (23.20)	162 (44.75)	0.87	น้อย
2. ปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงิน	145 (40.06)	107 (29.55)	110 (30.39)	1.10	น้อย
3. ปัญหาความเครียด	108 (29.83)	119 (32.87)	135 (37.29)	0.93	น้อย
4. ปัญหาประสิทธิภาพการทำงานตกต่ำ	85 (23.48)	89 (24.59)	188 (51.93)	0.72	น้อย
5. ปัญหาหนี้สินล้นพ้นตัว	99 (27.35)	69 (19.06)	194 (53.59)	0.74	น้อย
6. ปัญหาพฤติกรรมส่อไปในทางมิชอบ	60 (16.57)	57 (15.75)	245 (67.68)	0.49	ไม่มีปัญหา
7. ปัญหาสังคมไม่ยอมรับ	54 (14.92)	72 (19.89)	236 (65.19)	0.50	ไม่มีปัญหา
8. ปัญหาอื่นๆ	8 (2.21)	15 (4.14)	339 (93.65)	0.09	ไม่มีปัญหา
รวม	675	612	1,609	0.68	น้อย

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บ () คือ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างครูที่มีหนี้สิน